

κεδ. Τριφυλ.) γρτσ'νάω "Ηπ. (Κουκούλ. κ.ά.) γρτσ'νάου "Ηπ. (Ζαγόρ. Κουκούλ. Πλατανούσ.) Στερελλ. (Αίτωλ. 'Αχυρ. Γραν.) γρτσανῶ Θεσσ. (Μελιβ.) γρτσανάω "Ηπ. ('Ελληνικ. κ.ά.) γρτσμανῶ Θεσσ. (Μελιβ.) γρτσμανάου Θεσσ. (Μελιβ.Πήλ.) γρτσουνῶ σύνθη. γρτσουνάω 'Αθην. Ζάκ. γρτσουνάου Εὐβ. (Αἰδηψ.) γρτσονάω "Ηπ. γραντσουνάου Πελοπν. (Βαλτεσιν.) γραντσουνάω Πελοπν. (Λακεδ.) γρτζουνῶ Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) γρτζουνού Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) γρτζινάω Πελοπν. (Φιγάλ.) γραντζανῶ "Ηπ. (Δωδών.) γραντζανάω "Ηπ. (Ξηροβούν.) γρτσουνίζω πολλαχ. καὶ Πόντ. γρτσουνίζου πολλαχ. βορ. ἰδιωμ. γρτσουνίζ-ζω Κῶς (Καρδάμ.) γρτσ'νίζου "Ηπ. (Πράμαντ.) κ.ά. γρτσανίζω Κεφαλλ. γρτσανίζου Θεσσ. (Κρυόβρ. Μελιβ. Νερόμυλ.) γρτσανίζου Θεσσ. (Πήλ.) γρτσουνίζω σύνθη. γρτσουνιάζω Λεξ. Μπριγκ. γραντσουνιάζω Εὐβ. (Κύμ.) Ζάκ. γρτζουνίζω Πελοπν. (Κίτ. Μάν. Τρίκκ. Κορινθ.) γκρτσουνῶ "Ηπ. γκρτσ'νῶ "Ηπ. γκρτσ'νάου "Ηπ. (Κουκούλ.) γκρτσουνῶ Α. Πάλλης, Ταμπουρ. καὶ Κόπαν., 23 γκρτσουνάω Αἴγιν. γκρτζανῶ Μακεδ. (Λιτόχ.) γκρτσουνίζω "Ηπ. (Βίτσ. Ζαγόρ.) Πελοπν. (Μεσσην.) γκρτσ'νίζου "Ηπ. γκρτσανίζου Μακεδ. (Βέρ. 'Εράτυρ.) γκρτζανίζου Μακεδ. ('Αηδονοχ. Κίτρ.) γρτζανίζου Θράκ. (Καβακλ.) γρτζαρίζω Πόντ. (Τραπ. Χαλδ.) γρτσανῶ Θράκ. (Σουφλ.) γρτσονῶ Καππ. γρτσινῶ Καππ. ('Αραβάν. Γούρτον. Μισθ.) γρτζουνῶ Καππ. (Σινασσ.) Κύθηρ. γκρτσανῶ Θράκ. ('Αμόρ.) Μακεδ. (Βόιον Δαμασκ. Καστορ.) γρτσανάω Θράκ. (Καρωτ.) γκρτσανίζου Μακεδ. (Δαμασκ.) κρτσουνίζω Μακεδ. (Φλόρ. κ.ά.) καρτζουνῶ Καππ. καρτσινιάου Εὐβ. ('Ανδρων.) καρτσουνίζου Εὐβ. (Κουρ.) καρτσουνιάζω Εὐβ. (Κύμ.) καρτζινιάζω Εὐβ. (Κύμ.) χαθανάου "Ηπ. (Δωδών.) Μέσ. γρτσ'νιούμι "Ηπ. (Κουκούλ.) γρτσ'νίζουμι "Ηπ. (Βίτσ.) 'Αόρ. γρτσ'νίσ'κα Στερελλ. (Φθιώτ.) γρτσ'νήθ'κα Εὐβ. (Στρόπον.) γρτζανίσ'κα Μακεδ. (Μοσχοπόταμ.) Μετοχ. γρτσινισμένους Στερελλ. (Αἰτωλ.)

'Ονοματοπ. ἐκ τῆς λ. γράτς. Πβ. καὶ τὸ Βυζαντ. τσαγγρουνῶ ὡς καὶ τσουγγρανῶ.

Προκαλῶ ἐπιπολαίως ἐκδοράς, ἀμυχὰς εἰς τὸ δέριμα, κυρίως διὰ τῶν ὀνύχων, ἀκανθῶν ἢ αἰχμηροῦ τινος ἀντικειμένου κοιν. καὶ Καππ. ('Αραβάν. Γούρτον. Μισθ. Σινασσ.) Πόντ. (Τραπ. Χαλδ. κ.ά.): *Μὲ γρτσούνισε ἡ γάττα κοιν. Μὴ πειράζ'ς τ' γάττα, γιατί θὰ σ' γρτζουνίσ' Εὐβ. (Αἰδηψ.) Μὴ γκρτζάνιδιν τοῦ γατιούδ' Μακεδ. (Κίτρ.) Τὸ κατσούλι γραντσουνάει Πελοπν. (Βαλτεσιν.) Πῆρα τοῦ γατιούλ' 'ς τὰ χέρια κὶ μὴ γρτσάσ'τσι μὴ τ' ἀνύχια τ' 'ς τὰ χέρια Θεσσ. (Κρυόβρ.) Τὸ σκυλλὶ γρτσουνάει τὴν πόρτα, θέλει νὰν τοῦ ἀνοίξουμε Πελοπν. (Βλαχοκερ.) Μὴ γκρτσ'νοῦσι μὴ τὰ νύχια τ'ς κὶ κόντιμι νὰ μ' βγάλ' τὰ μάτια "Ηπ. (Κουκούλ.) Τοῦ βλέπ'ς, δακῶν' γρτσανάει, τδουμπάει (δακῶν' = δαγκώνει, τδουμπάει = τσιμπᾷ· ἐνν. τὸ παιδί) Θεσσ. (Μελιβ.) 'Ανας'κωποθωνότανε ἀπάνω 'ς τὸ κροββάτι καὶ ἐξαγλύστησε καὶ ἐπεσε 'ς τὸ βηλὸ καὶ γρτσούνισε τὸ κεφάλαι του (ἀνας'κωποθωνότανε = καθόταν καὶ σηκώνόταν, κροββάτι = κρεββάτι, βηλὸ = πηλὸ) 'Οθων. Τὰ παιδιὰ ἐπισαν κὶ γρτσ'νίσ'καν Στερελλ. (Γραν.) 'Ανέφ'κι ἡ Χρῆστους 'πανουθὲ 'ς τ' γουρουμ'λιὰ κὶ γρτσανίσ'κι 'ς τοῦ βλιέφαρου Θεσσ. (Κρυόβρ.) Μὲ γρτσιουνήσανε τὰ βάτα 'ς τὸ χωράφι Πελοπν. (Λακεδ.) Καρτσουνίστηκα μέσα 'ς τοὺς σβάτους Εὐβ. (Κουρ.) Γρτσ'νήθ'κι λ'γάκι τοῦ πονδάρ' μου Εὐβ. (Στρόπον.) 'Ανέφ'κ' ἀπάν' 'ς ἕνα γζέρακα νὰ κόψουν κᾶτ' κλονάγια κὶ γρτσ'νίσ'κα Στερελλ. (Φθιώτ.)*

Μὴ τί γρτζανίσ'κεις, Θανάσ', ἐτδ', κὶ ἐφτειαδὶς αὐτὴ τὴ μαλαή; Μακεδ. (Μοσχοπόταμ.) Γρτσ'νίσ'κα νιὰ ψυχούλα 'πὸν νιὰ ἀγκαθιά Στερελλ. (Αἰτωλ.) Μὴ σφίγγης πολὺ τὸ κοντύλι ἐπάνω 'ς τὴν πλάκα, γιατί γρτζουνάει 'Αθην. Συνών. ἀγκρινιάζω, γδέρω 2, ξεγδέρω, τσαγγρουνῶ, τσαγγρανῶ, τσαφίζω, τσαφουνίζω, τσουγγρανῶ. 2) Συνεκδ. παράγω θόρυβον ξέων διὰ τῶν ὀνύχων πολλαχ. καὶ Καππ. (Μισθ.): *'Η γάττα γρτζουνίζει 'ς τὴ βόρτα γιὰ νὰ δῆς ἀνοίξουμε Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) Μοῦ 'ρχεται μιὰ μερμηγκίλα, ἄμα γρτζουνᾷς Πελοπν. ('Αρν. Ζελίν.) 'Ακουε κᾶτι νὰ γρτσουνάει 'Ερεικ. Τί γρτσ'νάτι ἱκεῖ; ἀφῆστι μὴ νὰ ζ'μηθοῦ (τί θορυβεῖτε σὰν νὰ ξεσχίζετε κᾶτι μὲ τὰ νύχια; ἀφῆστε μὴ νὰ κοιμηθῶ) Στερελλ. (Γραν.) Γρτσ'νάει ἡ γάττα, γι' αὐτὸ ἀγκοῦς βρόντου Στερελλ. (Αἰτωλ.) Τοῦ βραθ ἤρτιν ἕνα, γρτσινᾷ τῖρα (=τὸ βράδυ ἤρθε ἕνας, καὶ γρτσουνᾷ τὴν θύρα) Μισθ. || Ποίημ.*

Σὰν ἤρθα, σὲ λιγάκι ἀκῶ
ποὺ κᾶτι σιγανὰ
ἀπ' ὅξω 'ς τὸ σκοτάδι
τὴν πόρτα γκρτζουνᾷ

Α. Πάλλη, Ταμπουρ. καὶ Κόπαν., 23. β) Σκάβω ἡ ὀργάνω εἰς ἐλάχιστον βάθος "Ηπ. (Ξηροβούν.) Θράκ. (Καβακλ. Καρωτ.): *Κὶ μὴ τ' ἄλιτρον τὴ γῆς θὰ τὴν γρτσανάει στανου-τὰ Καρωτ. Πῆγι 'ς τὰ λημόρια καὶ ἀρχίνεψε νὰ γρτζανίζ' μὲ τὰ νύχια τῆς· τότες φανερώθ'κε μιὰ πλάκα (=λημόρια = μνημούρια, τάφους) Καβακλ. γ) Διαλύω διὰ τῶν χειρῶν τὸ συνεστραμμένον ἔριον, γράινω, ξαίνω Θεσσ. (Μελιβ.): *'Αρχικά τοῦ γρτσιανοῦσαν οἱ ὄ'ναϊκις μαναχές τους κὶ ἐφκειαναν τ'ν τ'λούπα (ἐνν. τὸ ἔριον). δ) Κρούω ἀδεξίως τὰς χορδὰς μουσικοῦ τινὸς ὀργάνου πολλαχ.: Πωδὸς γρτσουνάει τὸ μαντολίνο; κοιν. Γραντζανᾶν οἱ γύφτ' (οἱ γύφτοι παίζουν καθ' οἷονδ' ἥποτε τρόπον, ἐκ τῶν ἐνόντων, μουσική) "Ηπ. (Δωδών.) 'Ετσ' χαθανάει οὐ γύφτους (ἔτσι, χωρὶς τέχνη παίζει μουσικὴ ὁ γύφτος) αὐτόθ. ε) Γράφω ἀκαλαισθήτως ἢ δυσαναγνώστως ἐνιαχ.: *'Αρχισε ὁ μικρὸς καὶ γρτσουνάει μὲ τὴν πέinna 'Αθην. 'Αλλοι μὲν ἀναγιγνώσκουν καὶ γρτζουνίζουν Γ. Βλαχογιάνν., 'Αρχ. 1, 410.***

γρτσούνωμα τό, ἀμάρτ. γκαρτσάνουμα Μακεδ. (Καστορ.)

'Εκ τοῦ ρ. γρτσουνῶ, παρὰ τὸ ὅπ. καὶ γκαρτσανῶ.

Γρτσουνιά, τὸ ὅπ. βλ.

γρτσουνωσιὰ ἡ, ἐνιαχ. γκαρτσανουσιὰ Μακεδ. (Καστορ.)

'Εκ τοῦ ρ. γρτσουνῶ, παρὰ τὸ ὅπ. καὶ γκαρτσανῶ.

Γρτσουνιά, τὸ ὅπ. βλ.: *Τοὺν ἰγέμ'σι τοῦ προ-σουπου γκαρτσανουσιὰς ἡ ἀρκοῦδα Μακεδ. (Καστορ.)*

γρτσουνωτός ἐπίθ. ἐνιαχ. γρτζουνωτός Σῦρ. κ.ά. 'Εκ τοῦ γρτσουνῶ καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ωτός. Πβ. καὶ τσουγγρανωτός.

Γρτσουνᾶτος, τὸ ὅπ. βλ., ἐνθα καὶ συνών.

